

[Freddy Madsen.]

den traditionelle mesterlære må også indpasses i EFG-uddannelserne. Ledelsen af skolerne må demokratiseres. Dermed åbnes op for nye impulser, så det vil blive tiltrækkende for eleverne. Lærernes stilling må styrkes og elevernes indflydelse sikres, det sidste ved, at det bliver eleverne selv, der udpeger deres repræsentanter i de styrende råd og skolebestyrelsen.

Som nævnt er vi positivt indstillet over for lovforslaget og vil være med til ændringer på de områder, jeg her har nævnt.

Må jeg ikke sige til hr. Ivar Hansen, at det er da rigtigt, at der i de senere år har været en øget tilgang til mesterlæren. Men hvad er det udtryk for? Det er udtryk for, at der nu er en øget interesse på det område, og det skal da ikke være nogen hemmelighed, hvad tallene er. Det er rigtigt, at tilgangen er øget med 31 pct. fra 14.981 i 1974-75 til 19.536 i 1975-76, men det er et udtryk for, at der kommer flere tilbud, fordi virksomhederne ved fritagelse for skolepenge og løn uden skoleophold og grundet på den mere kvalificerede arbejdskraft, der udgår fra forskolen, igen har set mulighed for en givende forretning ved at tage lærlinge. Dette øgede antal tilbud kommer samtidig med, at man fjerner lønnen fra basisåret, og samtidig med, at virksomhederne blokerer for praktikpladser. Dette skal man også have med i billedet, når man vurderer, hvordan disse uddannelser har udviklet sig.

Svend Haugaard (RV):

Det radikale venstre går afgjort ind for en god faglig uddannelse og lægger herunder stærk vægt på betydningen af en ligestilling imellem de boglige og de praktiske uddannelser.

Mesterlæren har haft meget stor betydning for dansk håndværks høje standard og i det hele taget for en god faglig uddannelse, også på handelens område, men vi må erkende, at mesterlæren på visse områder kan virke forældet, især grundet på den stærke specialisering, der har fundet sted.

På den anden side risikerer man også at miste noget af mesterlærens bedste egenskaber ved en alt for stærk ændring i systemet, og det radikale venstre er derfor mere tilbøjelig til at mene, at vi skal have en modernisering af mesterlæren fremfor et helt nyt system. De 5 år, der har været med forsøg, har ikke givet noget

klart bevis på, at EFG er en absolut bedre form.

Vi indrømmer, at EFG har visse fordele. Lad mig nævne: der kan lettere ske omvalg; det er en lidt mere ensartet uddannelse; der er en lettere adgang til nedbrydning af faggrænser; mestrene slipper for ansvar for beståelse af prøver.

Men der er også en række negative sider i forhold til mesterlæren. Lad mig nævne nogle af dem: den skoletrætte elev er ikke oplagt til 25-40 pct. almene fag; der er tale om fortsættelse på skolebænken, selv om mange elever trænger til i langt højere grad at komme til at bruge deres næver i praktik. Teorien hænger langt bedre ved, når man først har været ude i praktik og her set teoriens nødvendighed. Der sker en for sen opdragelse til respekt for værdier. På skolen har man så let ved bare at forlange noget nyt. Det ligger helt anderledes i de praktiske virksomheder. Basisåret er for teoretisk til, at man på dette grundlag kan lægge et helt livs praktik, som det jo drejer sig om. Der er næppe i betegnelsen »bestået« eller »ikke bestået« samme appel til en ekstra indsats, som der lå i svendepøven. Skolens perfekte udstyr giver et helt urealistisk billede af, hvordan det er at løse opgaverne i praksis. Der er himmelvid forskel mellem teoretiske opgaver i skolen og reparationer ude i værkstedet. EFG er en meget dyr form med meget store investeringer og stor nedslidning af dyrt materiel og er på en række områder direkte ressourcespild. Endelig giver EFG i forhold til mesterlæren en meget dårlig tilpasning af forholdet mellem antal uddannede og de arbejdspladser, der er til rådighed.

Jeg må indrømme, at der er visse fag, der er væsentligt bedre egnede for EFG, mens andre fag efter min mening er helt oplagt bedst egnede for en moderniseret mesterlære.

Jeg er særlig kritisk over for jordbrugslinjen, som er indført uden koordination med den sædvanlige landbrugsuddannelse. Den er efter min mening langt dårligere og betydelig dyrere, og den er trumfet igennem trods advarsler på en efter min mening uansvarlig måde. Lad gå med et basisår til indslusning, det kan vi i hvert fald diskutere, selv om det jo delvis er blevet en fiasko, men fortsættelse på en anden del bør ske på de nuværende landbrugs-skoler.

Vi er også noget skeptiske over for det bebud-